

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**Μνημείο προχειρότητας ο αντιπλημμυρικός σχεδιασμός Ραφήνας**26.11.2017, 13:02 | Ετικέτες: [Αττική](#), [πλημμύρες](#), [περιβάλλον](#)**Συντάκτης: Τάσος Σαραντής**

Τις δραματικές εικόνες από τις πλημμύρες στη δυτική Αττική ενδέχεται να βιώσουμε ξανά στην ανατολική πλευρά του νομού, καθώς τα παθήματα δεν γίνονται μαθήματα και η ιστορία μπορεί να επαναλαμβάνεται.

Τα έργα που προβλέπεται να πραγματοποιηθούν στο Μεγάλο Ρέμα Ραφήνας που εκβάλλει στην παραλία της πόλης, δίπλα στο λιμάνι, προϊδεάζουν για την έλευση μεγάλου πλημμυρικού επεισοδίου στην ανατολική Αττική και την προξένηση μιας μεγάλης οικολογικής καταστροφής υπό τον μανδύα του... αντιπλημμυρικού σχεδιασμού.

Μεταξύ άλλων, προβλέπονται η επικάλυψη της κοίτης και των οχθών του ρέματος με συρματοκιβώτια και τσιμέντα, γεγονός που θα αυξήσει τη δυναμική της ροής του, η πλήρης αποδοχή των καταπατήσεων και των αυθαίρετων κατασκευών γύρω από αυτό και το περαιτέρω στένεμα του ρέματος.

Η εικόνα αυτή προκύπτει από τη «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για τη Διευθέτηση - Οριοθέτηση του Μεγάλου Ρέματος Ραφήνας», που δημοσιοποιήθηκε και βρίσκεται ήδη σε διαβούλευση.

Πρόκειται για μια ΜΠΕ που ασχολείται με την κατ' όνομα οριοθέτηση του Μεγάλου Ρέματος και που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί επιεικώς «μνημείο προχειρότητας».

Σύμφωνα με τη νομοθεσία (Ν. 4258/2014, άρθρο 1), οριοθέτηση είναι *«η διαδικασία και η επικύρωση του καθορισμού των οριογραμμών του υδατορέματος [...] με στόχο την εξασφάλιση της απρόσκοπτης απορροής των επιφανειακών νερών και την περιβαλλοντική προστασία του υδατορέματος. Συνεπώς, κατά την οριοθέτηση προσδιορίζεται το απαραίτητο εύρος της κοίτης και των πρανών του ρέματος και η επάρκεια της διάνοιξης της κοίτης ώστε το νερό να μπορεί να ρέει απρόσκοπτα, χωρίς εμπόδια από ανθρωπογενείς παρεμβάσεις και έτσι ώστε να αναπτύσσεται φυσικά το οικοσύστημα του ρέματος».*

Αντ' αυτού, οι μελετητές επιλέγουν διατομές *«κυρίως με κριτήρια διαθεσιμότητας χώρου και εύρους κατάληψης των έργων, περιορισμών λόγω υφιστάμενων κτισμάτων κ.λπ.»*.

Η ίδια αντίληψη επικρατεί και στους «Χάρτες Επιπτώσεων - Προτεινόμενων Εργων» που εμπεριέχονται στη ΜΠΕ, καθώς οι οριογραμμές του ρέματος, στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, τοποθετούνται στην υφιστάμενη κατάσταση του ρέματος, δηλαδή εκεί που εντοπίζονται παραβιάσεις, αυθαίρετη δόμηση και καταπατήσεις που εδώ και δεκαετίες έχουν δημιουργήσει στενώσεις σε μεγάλα τμήματα του ρέματος.

Τα αδρανή υλικά

Κι όλα αυτά σε ένα �έμα που είναι χαρακτηρισμένο ως «ιδιαιτέρου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος» για το οποίο επιβάλλεται να υπάρχει ζώνη προστασίας 50 μέτρων εκατέρωθεν του άξονά του, δημιουργώντας μια οιονεί γραμμική περιοχή προστασίας πλάτους τουλάχιστον 100 μέτρων (50 μ. αριστερά, συν 50 μ. δεξιά, συν πλάτος οριοθέτησης), ενώ η μελέτη δίνει μέσο όρο πλάτους οριοθέτησης 37 μέτρα.

Στη μελέτη προβλέπεται το σκέπασμα της κοίτης και των οχθών του Μεγάλου Ρέματος με συρματοκιβώτια και τσιμέντα σε όλο του το μήκος (15 χιλιόμετρα), αφήνοντας μόλις 200 μέτρα φυσικής κοίτης.

Τι κι αν οι ίδιοι οι μελετητές αναγνωρίζουν στη ΜΠΕ ότι τα συρματοκιβώτια επιφέρουν «μεγαλύτερες ταχύτητες καθώς και μεγάλες μεταφορές αδρανών υλικών», ενώ για την τσιμεντοποίηση αναφέρουν ότι «δεν είναι επιθυμητή σε καμία περίπτωση για περιβαλλοντικούς λόγους για ένα φυσικό ρέμα ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος [...] [διότι] οι ταχύτητες που θα αναπτυχθούν θα είναι πολύ μεγαλύτερες με αποτέλεσμα την ταχύτερη μεταφορά φερτών υλών, αλλά και αστικής και γεωργικής ρύπανσης προς τον θαλάσσιο χώρο της εκβολής»;

Κατ' αυτούς, το πλεονέκτημα της τσιμεντοποίησης είναι η «μείωση του απαιτούμενου πλάτους για τη διευθέτηση του ρέματος»!

Επιβεβαιώνοντας μέσα από τις αντιφάσεις που διατυπώνουν ότι οι παρεμβάσεις ακυρώνουν την έννοια της οριοθέτησης και επιφέρουν το περαιτέρω στένεμα του ρέματος.

Ακόμη χειρότερα, με την Α' Φάση των έργων διευθέτησης που προτείνονται στη ΜΠΕ, δεν διασφαλίζεται επ' ουδενί η αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής.

Όπως ομολογούν οι μελετητές, η «ολοκλήρωση της αντιπλημμυρικής προστασίας θα επιτευχθεί με την κατασκευή του φράγματος ανάσχεσης στην πεδιάδα των Σπάτων και την ολοκλήρωση των λοιπών έργων διευθέτησης, που θα πραγματοποιηθούν σε Β' Φάση».

Αλλά ακόμα και γι' αυτά τα έργα της Β' Φάσης, με τα οποία θα ολοκληρωθεί η αντιπλημμυρική προστασία, θα χρειαστεί να γίνει «επανεξέταση των έργων Β' Φάσης από μηδενική βάση».

Το δε «φράγμα μπορεί να μελετηθεί σε οριστικό στάδιο και να κατασκευαστεί μετά από 10 χρόνια, περίπου, από την περαίωση των έργων διευθέτησης». Δηλαδή, αφού θα έχει καταστραφεί το Μεγάλο Ρέμα από τα έργα διευθέτησης της Α' Φάσης, η αντιπλημμυρική θωράκιση δεν θα είναι ολοκληρωμένη, η Ραφήνα θα εξακολουθεί να κινδυνεύει επί 10 χρόνια από πλημμύρες, οπότε και θα ξαναμελετηθούν και θα προτείνουν άγνωστο τι.

Στη μελέτη δεν αναφέρεται καν η διάνοιξη και ανάκτηση του δέλτα της εκβολής του Μεγάλου Ρέματος, εκεί που σήμερα δημιουργείται πλημμυρική στένωση λόγω του πάρκινγκ του Οργανισμού Λιμένα Ραφήνας στην αριστερή όχθη του και του πάρκου Καραμανλή στη δεξιά, που το αποτέλεσμα θα ήταν η σημαντική μείωση των πλημμυρικών φαινομένων στον οικιστικό ιστό λόγω της ήπιας διοχέτευσης στη θάλασσα του υδάτινου όγκου που καταλήγει στην εκβολή.

Περιβαλλοντική καταστροφή

¶Ανθρωποι και πουλιά απολαμβάνουν το φυσικό κάλλος¶

Κατ' ανάλογο τρόπο, δεν εξετάζονται καθόλου οι ήπιες εναλλακτικές λύσεις, όπως τα έργα ορεινής υδρονομίας, οι αναβαθμοί, οι αναδασώσεις που συγκρατούν τα νερά στα ορεινά, ως παρεμβάσεις που μειώνουν τόσο την υδατοπαροχή όσο και την ταχύτητα συρροής (αύξηση χρόνου συρροής).

Αντίθετα, για την υλοποίηση των έργων προβλέπονται συνολικά εκκαφές 1.501.000 κυβικών ή, αλλιώς, να σκαφτεί έκταση ίση με 370 ποδοσφαιρικά γήπεδα!

Κι όμως, παρ' ότι οι σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις εγκυμονούν τον κίνδυνο έντονων πλημμυρικών γεγονότων, η μελέτη εκβιάζει με το δίλημμα σαρζανετοποίηση-τσιμεντοποίηση ή πλημμύρες, καλλιεργώντας την αίσθηση του κινδύνου για «πλημμύρες», «ζημιές» και «θύματα», λέξεις οι οποίες απαντούν 56 φορές μέσα στο κείμενό της.

Να σημειωθεί ότι το Μεγάλο Ρέμα είναι επίσημα χαρακτηρισμένο ως ρέμα «ιδιαίτερου Περιβαλλοντικού Ενδιαφέροντος» με είδη υδρόφιλης βλάστησης (π.χ. πλατάνια) -σπάνια πλέον για την Αττική- και πανίδα που περιλαμβάνει είδη σπάνια και προς εξαφάνιση (κυρίως πουλιά), λόγος για τον οποίο υπόκειται σε

αυστηρότερους όρους προστασίας.

Εντούτοις, το σκέπασμά του με συρματοκιβώτια και τσιμέντα σε όλο του το μήκος θα εξαφανίσει όλη τη χλωρίδα και πανίδα του.

Σύμφωνα με την προτεινόμενη μελέτη, οι όχθες και η κοίτη του ρέματος θα αποψιλωθούν πλήρως, αφού θα κοπούν περίπου 1.500 πλατάνια, πεύκα, ιτιές, λεύκες, ελιές κ.λπ.

Και αυτή η ανεπανόρθωτη καταστροφή υποτίθεται πως «θα αποκατασταθεί μερικώς», με ελάχιστους χώρους πρασίνου και αναφυχής (συνολικά 1.800 μέτρα, όπου περισεύει χώρος από τις καταπατήσεις), με φυτεύσεις ειδών τύπου πικροδάφνης, σπάρτου κ.λπ.

Η προχειρότητα με την οποία γράφτηκε η ΜΠΕ φαίνεται ακόμη και στις εκτενείς αντιγραφές (copy-paste) ολόκληρων αποσπασμάτων από άλλες ομοειδείς μελέτες ή ακόμα και από διπλωματικές εργασίες του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Αλλά και από κεφάλαιο σε κεφάλαιο της μελέτης επαναλαμβάνονται οι αντιγραφές ίδιων αποσπασμάτων.

Επιπλέον, η μελέτη αποδεικνύεται παραπλανητική. Προκειμένου να αμβλύνει τις εντυπώσεις από την καταστροφή του ρέματος, ενσωματώνει φωτογραφίες με ειδυλλιακά τοπία για να δείξει πώς θα είναι το Μεγάλο Ρέμα μετά τη διευθέτησή του.

Οι φωτογραφίες αυτές απεικονίζουν καταπράσινους κήπους και όχθες των ποταμών Γιονγκνίνγκ της Κίνας και Σον της Λιόν!

Κι ακόμη, οι μελετητές δεν λαμβάνουν υπόψη τεκμηριωμένες διορθώσεις που έχουν ήδη υποβληθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Η ιστορία τέτοιων μελετών στον Δήμο Ραφήνας-Πικερμίου είναι ένα έργο που επαναλαμβάνεται εδώ και χρόνια, με τους ίδιους πρωταγωνιστές, με την ίδια πάντα μελετητική εταιρεία («Υδροεξυγιαντική»), τον ίδιο μηχανικό και με τους ίδιους λανθασμένους χάρτες που τους δίνει η Περιφερειακή Ενότητα Ανατ. Αττικής με την έγκριση του Δήμου Ραφήνας-Πικερμίου.

Για παράδειγμα, στους χάρτες που εμπεριέχονται στη μελέτη το ρέμα Δασαμάρι το έχουν μετακινήσει από το δυτικό όριο της Διώνης, προς τα ανατολικά, δίπλα στο ρέμα Παλαιού Μύλου.

Οι μελετητές φτάνουν στο σημείο να αλλάζουν τα ονόματα ρεμάτων των οποίων η θέση καταγράφεται εμφανώς σε τοπογραφικούς χάρτες του 19ου αιώνα. Και είναι να αναρωτιέται κανείς αν έχουν δει ποτέ τα ρέματα που περιγράφουν και αν τα έχουν περπατήσει.

Τύποις διαβούλευση

Μετ' εμποδίων πραγματοποιήθηκε η συνεδρίαση της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης για τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της Οριοθέτησης και Διευθέτησης του Μεγάλου Ρέματος Ραφήνας, την Πέμπτη 9/11, η οποία κατέληξε στη θετική γνωμοδότησή της.

Ο δήμαρχος Ραφήνας-Πικερμίου Βαγγέλης Μπουρνούς, ο οποίος προήδρευε, διέκοπτε διαρκώς τους διαβουλευόμενους με έντονο ύφος, έπαιρνε τον λόγο μετά από κάθε ομιλητή για να τον σχολιάσει ή να τον επικρίνει και απαγόρευσε στον Πανελλαδικό Σύλλογο υπέρ των Ρεμάτων ΡΟΗ να τοποθετηθεί.

Η εισήγηση της Τεχνικής Υπηρεσίας του δήμου για μια μελέτη 600 σελίδων ήταν μόλις έξι σελίδες, εκ των οποίων οι πέντε ήταν αντιγραφή μιας συνοπτικής περιγραφής του έργου και περιλάμβανε θετική γνωμοδότηση με λίγες παρατηρήσεις σχετικά με κάποιες γέφυρες και ορισμένες αλλαγές ρυμοτομικού χαρακτήρα.

«Όπως το 2002 η εκτροπή τμήματος του Ποδονίφτη προς το Μεγάλο Ρέμα οδήγησε στην πλημμύρα της Ραφήνας το 2013, έτσι και σήμερα, άλλη μια πρόχειρη μελέτη, που θα εξαφανίσει το φυσικό περιβάλλον του ρέματος, με ελλιπή αντιπλημμυρική προστασία, βρίσκεται προ των πυλών, με τη συμφωνία για άλλη μια φορά του

δήμου μας», τονίζουν η Κίνηση για την Προστασία & Ανάδειξη του Μεγάλου Ρέματος Ραφήνας και η ανεξάρτητη πρωτοβουλία πολιτών «Δασαμάρι SOS».

«Η ΜΠΕ αντί να διευρύνει τα όρια του Μεγάλου Ρέματος και να ελαχιστοποιεί τις τεχνικές παρεμβάσεις για την αντιπλημμυρική προστασία και τη διάσωση του φυσικού στοιχείου, επιλέγει, με πρόσημα την πλημμύρα, να εξοντώσει το Μεγάλο Ρέμα. Ως εκ τούτου πρέπει να απορριφθεί και να επανυποβληθεί νέα μελέτη εντάσσοντας στη φιλοσοφία της την προστασία ανθρώπων και ρέματος, αντί να τα αλληλοαποκλείει», επισημαίνει το «Δασαμάρι SOS».

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ:

**Η καταστροφική επιλογή του 2003 στη Δυτ. Αττική
Εμείς τα μπαζώσαμε, αυτά σε κάθε νεροποντή θα μας παίρνουν...**

Ανεξάρτητα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης Α.Ε.
Κολοκοτρώνη 8, 10561 Σύνταγμα
Τηλ: +30 21 110-45-000
Φαξ: +30 21 110-45-175
Email: contact@efsyn.gr

© 2018 Εφημερίδα των Συντακτών
Site by WDM
Μέλος της

